

Bölüm 9

COVID-19 PANDEMİSİNDE PATOLOJİ BÖLÜMÜ İŞLEYİŞİNİN DÜNE GÖRE BUGÜNÜ; 20 SORU İLE

Havva ERDEM¹

Mürüvvet AKÇAY ÇELİK²

Nilsen YILDIRIM ERDOĞAN³

GİRİŞ

Her yıl farkında olmadan bir çok laboratuvar çalışanı patojenik mikroorganizmalar tarafından enfekte olmaktadır (1). Genellikle kesin riski belirlemek zor olabilir (1). Veriler, geriye dönük anket çalışmaları ile tespit edilmeye çalışıldığı için tam rakamı bulmak mümkün olmayabilir (1).

Kan ve vücut sıvıları yoluyla bulaşan viral ajanlar, tanı laboratuvarlarında ve sağlık çalışanları arasında laboratuvar kaynaklı enfeksiyonların çoğunu oluştururlar (2). Ek olarak; inhalasyon (özellikle aerosoller tarafından), iğne batması yaralanmalar, kırık cam yaralanması deneysel çalışmalarda hayvan ısırıkları veya çizikleri, kontamine yüzeyler (eldivenler, eller) ve mukozal membranlar arasında doğrudan temas yanı sıra yutma yoluyla (örneğin bir pipetle çalışırken aspire etmek) bulaş olabilir. Bunun yanı sıra enfektif dozun miktarı ve hangi yolla bulaştığı önemli olabilir (3).

Patoloji laboratuvarında çalışan personelde şu ana kadar karşılaşılan mikrobiyolojik riskler daha sıklıkla hepatit B ve C virüsü, tüberküloz ve kist hidatik, daha nadiren HIV'in sebep olduğu AIDS ve spongioform hastalıklardan sorumlu olan prionlardır (4).

Yakın zamanda karşımıza çıkan ve tüm dünyayı tehdit eden COVID-19 pandemisi bulaştırıcılığının fazla olması sebebiyle son dönemlerde tüm sağlık çalışanlarında olduğu gibi patoloji laboratuvarı çalışanlarında da ciddi riske sebep olmuştur.

¹ Prof. Dr., Ordu Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi Patoloji Bölümü

² Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi Patoloji Bölümü

³ Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bağırcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Patoloji Bölümü

Gelecek olan yeni normal düzende; el yıkama şeklinden koruyucu ekipman kullanmaya ve sosyal mesafe korunmasına kadar ve de taze dokular, sitolojik materyaller için biyogüvenlik kabinin gerekliliğine kadar bir çok gereklilikler hayatımızda ve iş güvenliğimizde önemli yerini almıştır.

KAYNAKLAR

1. Kamaljit Singh. Laboratory-Acquired Infections. *Healthcare Epidemiology*. CID 2009;49:142-147.
2. Sewell DL. Laboratory associated infections and biosafety. *Clin Microbiol Rev* 1995; 8:389-405.
3. Coelho AC, García Díez J. Biological risks and laboratory-acquired infections: a reality that cannot be ignored in health biotechnology. *Front Bioeng Biotechnol*. 2015;3:56.
4. Yorukoglu K, Sayiner A, Akalin E. Occupational health hazards and safety guidelines in histopathology laboratory. *Aegean Pathology Society*.2005;2:98-115.
5. World Health Organization (2020). Novel Coronavirus (2019- nCoV) situation reports (online). Website: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/situation-reports> (accessed 29 April 2020).
6. T.C. Sağlık Bakanlığı. Türkiye'deki güncel durum. 2020. Available at: <https://COVID19.saglik.gov.tr/> (Accessed 29 April 2020).
7. Rabenau HF, Kampf G, Cinatl J et al. Efficacy of various disinfectants against SARS coronavirus. *J Hosp Infect*. 2005;61(2):107-11.
8. Kampf G, Todt D, Pfaender S et al. Persistence of coronaviruses on inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents. *J Hosp Infect*. 2020;104(3):246-251.
9. Adyanthaya S, Jose M. Quality and safety aspects in histopathology laboratory. *J Oral Maxillofac Pathol*. 2013;17(3):402-7.
10. Johnson MD, Schaffner W, Atkinson J, Pierce MA. Autopsy risk and acquisition of HIV infection. *Arch Pathol Lab Med* 1997;121: 64-66.
11. Brewer TF, Colditz GA. Bacille Calmette-Guerin vaccination for the prevention of tuberculosis in health care workers. *Clin Infect Dis* 1995; 20:136-142.
12. Sepkowitz KA. Occupationally acquired infections in health care workers. Part II. *Ann Intern Med* 1996; 125: 917-928.
13. T.C. Sağlık Bakanlığı (2020). Kurumlar İçin Alınan Kararlar (online). Website <https://COVID-19bilgi.saglik.gov.tr/tr/alinan-karalar.htm> (accessed 13 April 2020).
14. Republic of Turkey Ministry of Health. Public health general directorate. Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease 2019 (COVID-19). Ankara, Turkey: Republic of Turkey Ministry of Health; 2020.
15. World Health Organization. Laboratory biosafety guidance related to coronavirus disease 2019 (COVID-19) Interim guidance 12 February 2020. Geneva, Switzerland: WHO; 2020.
16. Darnell ME, Subbarao K, Feinstone SM, et al. Inactivation of the coronavirus that induces severe acute respiratory syndrome, SARS-CoV. *J Virol Methods*. 2004;121(1):85-91.
17. Duan SM, Zhao XS, Wen RF, et al. Stability of SARS coronavirus in human specimens and environment and its sensitivity to heating and UV irradiation. *Biomed Environ Sci*. 2003;16(3):246-255.
18. Henwood AF . Coronavirus disinfection in histopathology. *Journal of Histotechnology*. <https://doi.org/10.1080/01478885.2020.1734718>